

Органи державної влади

Органи державної влади — це ланка (елемент) [механізму держави](#), що бере участь у виконанні [функцій держави](#) й наділений при цьому владними [повноваженнями](#)^[1].

Зміст

- [1 Ознаки державних органів](#)
- [2 Види державних органів](#)
- [3 В Україні](#)
- [4 Див. також](#)
- [5 Примітки](#)
- [6 Джерела](#)
 - [6.1 Література](#)
- [7 Посилання](#)

Ознаки державних органів

1. Орган держави володіє певною самостійністю, автономією, проте він є частиною єдиного механізму держави, займає в державній машині своє місце і міцно пов'язаний з іншими її частинами.
2. Орган держави складається з [державних службовців](#), які перебувають в особливих [правовідносинах](#) з органом.
Службовці держави безпосередньо не виробляють матеріальних благ, тому їх утримання покладається на [суспільство](#).
3. Органи держави мають внутрішню будову (структуру). Вони складаються з підрозділів, скріплених єдністю цілей, заради досягнення яких утворені, і [дисципліною, яку всі службовці зобов'язані дотримуватися](#).
4. Найважливішою ознакою органу держави є наявність у нього [компетенції](#) — владних правоспроможностей (сукупності [прав](#) і [обов'язків](#)) певного змісту та обсягу. Реалізація органом держави своєї компетенції — це не тільки його право, а й обов'язок.
5. Згідно зі своєю компетенцією орган держави володіє владними [повноваженнями](#), які виражаються:
 - а) у можливості видавати обов'язкові до виконання [правові акти](#). Ці акти можуть бути [нормативними](#) або [індивідуально-визначеними](#) (акти застосування норм права);
 - б) у забезпеченні виконання правових актів органів держави шляхом застосування різних методів, в тому числі методів [примусу](#).
6. Для здійснення своєї компетенції орган держави наділяється необхідною матеріальною базою, має фінансові [кошти](#), свій [рахунок у банку](#), джерело фінансування (з [бюджету](#))^[2].
7. Нарешті, орган держави бере активну участь в реалізації функцій держави, використовуючи для цього відповідні форми і методи^[3].

Види державних органів

За *обсягом владних повноважень* органи держави класифікуються на **центральні (вищі) та місцеві**. Щоправда, не всі місцеві органи є державними (наприклад, [органи місцевого самоврядування](#)).

За *широтою компетенції* виділяються органи держави **загальної і спеціальної компетенції**.

За *способом формування*: **вибірні і призначувані**; за *порядком функціонування й ухвалення рішень*: **колегіальні й одноособові**.

На механізм держави, класифікацію його вищих органів справляє безпосередній вплив [принцип поділу влади](#), відповідно до якого створюються законодавчі, виконавчі і судові органи^[4].

Проте не можна стверджувати, що всі державні органи можна розподілити на законодавчі, виконавчі і судові. Механізм сучасної держави є значно більш складним, розгалуженим, тому можна виділити такі типові державні органи:

- [глава держави](#) ([президент](#), [монарх](#), іноді — колегіальний орган^[5])
- органи [законодавчої влади](#) — [парламент](#) (парламенти різного рівня — у [федеративних](#) державах)
- органи [виконавчої влади](#) ([уряд](#), [міністерства](#), [відомства](#), органи державного управління на місцях)
- органи [судової влади](#) — уся [судова система](#) країни
- силові органи — [поліція](#), органи [державної безпеки](#), [прокуратура](#), [збройні сили](#) та ін.

В Україні

Керуючись наведеною вище схемою, можна назвати приблизний перелік державних органів України за категоріями:

1. [Президент України](#)
2. [Верховна Рада України](#)
3. [Кабінет Міністрів України](#), інші [центральної органи виконавчої влади України](#)
4. [Конституційний Суд України](#), суди загальної юрисдикції
5. [Правоохоронні органи](#)
6. інші центральні органи, що відповідають наведеним вище ознакам^[6]
7. [місцеві державні адміністрації](#), інші органи державного управління в [адміністративно-територіальних одиницях України](#).

Див. також

- [Публічна влада](#)
- [Органи публічної влади](#)
- [Державна влада](#)
- [Державне управління](#)
- [Виконавча влада](#)
- [Виконавча влада в Україні](#)
- [Перелік центральних органів виконавчої влади України](#)

Примітки

1.

- Теория государства и права: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.М. Корельского, В.Д. Перевалова. — 2-е изд., изм. и доп. — Москва : НОРМА, 2002. — С. 159. — ISBN 5-89123-388-6.
- • Щодо фінансування див.: [Про джерела фінансування органів державної влади: Верховна Рада України; Закон від 30.06.1999 № 783-XIV](#)
- • Теория государства и права: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.М. Корельского, В.Д. Перевалова. — 2-е изд., изм. и доп. — Москва : НОРМА, 2002. — С. 159-161. — ISBN 5-89123-388-6.
- • Теория государства и права: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.М. Корельского, В.Д. Перевалова. — 2-е изд., изм. и доп. — Москва : НОРМА, 2002. — С. 161-162. — ISBN 5-89123-388-6.
- • [Боснія та Герцеговина](#), [Сан-Марино](#)

6. • Наприклад, [Рада національної безпеки і оборони України](#), [Пенсійний фонд України](#), [Рахункова палата України](#) тощо

Джерела

- Підручники з конституційного права (напр. [Копейчикова](#), [Тодики](#)).

Література

- Орган держави // [Велика українська юридична енциклопедія](#) : у 20 т. / О. В. Петришин (відп. ред.) та ін.. — 2017. — Т. 3 : Загальна теорія права. — С. 384. — [ISBN 978-966-937-233-8](#).

Посилання

- [Дисципліна державна](#) // [Юридична енциклопедія](#) : [у 6 т.] / ред. кол. [Ю. С. Шемшученко](#) (відп. ред.) [та ін.] — К. : [Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана](#), 1998. — Т. 2 : Д — Й. — 744 с. — [ISBN 966-7492-00-8](#).
- [Орган держави](#) // [Юридична енциклопедія](#) : [у 6 т.] / ред. кол. [Ю. С. Шемшученко](#) (відп. ред.) [та ін.] — К. : [Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана](#), 2002. — Т. 4 : Н — П. — 720 с. — [ISBN 966-7492-04-4](#).
- [Органи державної влади](#) // [Юридична енциклопедія](#)